

ממי דורשים להכיר בישראל?

ישראל והקהילה הבין לאומית הציבו שלוש דרישות מדיניות לחמאס: הכרה בישראל, כיבוד ההסכמים הקיימים ופירוק תשתיות הטרור. בעקבות השבעת ממשלת החמאס, ישראל ניתקה את מגעיה עם מנגנוני הביטחון הפלסטיניים וארה"ב הודיעה כי תחרים את גורמי החמאס ברש"פ (הראל, הארץ, 2/4/06).

מכון ראות טוען כי הפניית "שלוש הדרישות" ישירות למועצה המחוקקת של הרש"פ או לממשלתה – **ולא לתנועת החמאס** – עשויות להגביר את סיכויי ההצלחה של הלחץ המדיני על החמאס, ולסייע לישראל לשמר את הקואליציה המדינית נגדו.

מה הסוגיה?

- בעת הנוכחית, נדמה כי ישראל מצליחה לגבש קואליציה בינ"ל יציבה לחסימת הזרמת הכספים לרש"פ עד שדרישותיה ייענו.
- ואולם, החשש ממשבר הומניטארי ושינויים במאזן הכוחות האזורי והעולמי עשויים להביא את ארה"ב והקוארטט לשנות את עמדתם ולהתנהל מול הרש"פ (ר' נקודת ראות "[האם יש קואליציה בינ"ל נגד החמאס?](#)"). ישראל עלולה לגלות כי היא טיפסה על עץ גבוה מדי בדרישותיה לחמאס.
- יתר על כן, מהתבטאויות של אישים שונים עולה כי קיים בלבול ביחס לזהות הישות אליה יש להפנות את שלוש הדרישות ("להלן "מושא הדרישות") – חמאס או ממשלת הרש"פ:
 - מצרים, אבו-מאזן, ונציגים מהקונגרס האמריקאי הפנו את קריאותיהם **לתנועת החמאס (Ynet, 1/2/06; מקור ראשון, 12/2/06)**.
 - הקוארטט הודיע כי הוא דורש **מהממשלה הפלסטינית** העתידית למלא את שלוש הדרישות (הארץ, 31/1/06).
 - מהצהרותיהם של מדינאים ישראלים עולה כי אינם מבחינים בין החמאס לרש"פ (הארץ, 22/2/06).

למה זה חשוב? למה עכשיו?

בעקבות השבעת ממשלת החמאס, מחריפה הדילמה המדינית הניצבת בפני ישראל והקוארטט ביחס לזהות הישות אליה יש להפנות את "שלוש הדרישות": תנועת החמאס או הרש"פ? לחוסר הבהירות ביחס למושא הדרישות עשויות להיות השלכות על הסיכויים של ישראל לשמר את הקואליציה הבין-לאומית נגד החמאס:

- **תנועת חמאס** – החמאס מתכחש להסכמי אוסלו, מחויב למאבק המזוין ומקיים כוח טרור עצמאי. יתר על כן, באמנת החמאס, השוללת את זכות קיומה של ישראל, אין מנגנון שינוי. לכן, הסיכויים **שתנועת החמאס תיענה לדרישות נמוכה**.
- **הרש"פ** – שליטת החמאס במועצה המחוקקת ובממשלה מעמתים אותו עם המתח שבין נאמנות לעקרונותיו האידיאולוגיים כפי שמופיעים באמנתו, לבין אחריותו כלפי רווחת האוכלוסייה בשטחי הגדה והרצועה. לפיכך:
 - המנופים של ישראל והקהילה הבין-לאומית כלפי הרש"פ (גם אם בשליטת חמאס) "חזקים" יותר מאשר כלפי תנועת החמאס. הרש"פ היא שצריכה את המשך הזרמת הכספים, התיאום הביטחוני והסרת החרם המדיני מעל ממשלתה.
 - למרות שהחמאס שולט במועצה המחוקקת ובממשלה, סמכויותיו של הנשיא אבו מאזן מונעות מחמאס שליטה מלאה ברש"פ ומאפשרות לאבו מאזן ללחוץ על הממשלה והפרלמנט לקבל את הדרישות.
 - יהיה קל יותר לשמר את הקואליציה הבינ"ל נגד הרש"פ – הישות אשר משתמשת בכספים המועברים אליה מהקהילה הבינ"ל.
 - לחמאס עשוי להיות נוח יותר להיענות לדרישות הקהילה הבינ"ל כ"רשות הפלסטינית" ולא כתנועת החמאס.

מוגש מטעם:

כיווני חשיבה ופעולה

- הפניית הזרקור למועצה המחוקקת או לממשלת הרש"פ עשויה ליצור לחץ אפקטיבי על החמאס ולשמור את הקווארטט לצידה של ישראל.
- לכאורה, אין מעמד משפטי לתביעה מן החמאס או מן הרש"פ להכיר בישראל או לאשרר את ההסכמים הקיימים משום שסמכויות אלה הופקדו בידי אש"ף אשר נותר מחויב לעקרונות אלה. ולכן, מהלך ישראלי להפיכת הרש"פ לכתובת מדינית יכול לכלול:
 - **פיצול הייצוג** – הכרזה כי הרש"פ ומוסדותיה הם הנציגים הנבחרים של תושבי הגדה והרצועה בכל העניינים הקשורים לשטח זה ואוכלוסייתו.
 - משמעותו של מהלך כזה הוא פיצול הייצוג הפלסטיני בין הרש"פ, האחראית על תושבי ושטחי הגדה והרצועה, לבין אש"ף, המייצג את הפזורה. עמדה זו מנוגדת ללשון ההסכמים הקיימים אך משקפת טוב יותר את המציאות שהתהוותה בשנים האחרונות.
 - **דרישה לאשרור ההסכמים במועצה המחוקקת או בממשלה** – לדוגמה, אם תכר הממשלה או המועצה המחוקקת בהסכמים הכלכליים – תמשיך ישראל לקיימם. בצעד זה יש משום החלפת שותף ביחס להסכמים החתומים וערעור על מעמדו של אש"ף כ"נציג הלגיטימי הבלעדי של העם הפלסטיני".
 - **שחרור מגבלות הסכם הביניים** – שחרור של ישראל את המגבלות של הסכם הביניים על מעמדה הבין-לאומי של הרש"פ.

.10ף.

למקורות נוספים ראו אתר מכון ראות www.reut-institute.org וכן אתר מכון ראות בסוגיית אתגר ההתנהלות הישראלית מול החמאס – www.reut2006.info/hamas.

בנוגע לסוגיה זו ראו: "[האם ואיך ישראל רוצה להפיל את החמאס?](#)"; "[סכנות ראשונות מבשרות את פירוק הרש"פ?](#)"; "[לקראת חוסר תפקוד מוסדי](#)" (12/12/05); "[האם יש קואליציה בינ"ל נגד הרש"פ](#)" (20/3/06) "[הרש"פ בהנהגת חמאס – משותף לכתובת](#)" (7/3/06); "[צבא פלסטיני – עכשיו או אח"כ?](#)" (2/2/06); "[תנועת החמאס והתהליך המדיני](#)" (24/1/06); "[החמאס ואש"ף: השתלטות עוינת על שלד בורסאי](#)" (1/12/05); "[עד מתי ילך החמאס עם וירגיש בלי](#)" (24/5/05).

.10ף.

מוגש מטעם: